

AMURGUL GANDURILOR

de Emil Cioran

Emil Cioran s-a nascut la 8 aprilie 1911 in judetul Sibiu.Frecventeaza din 1921 liceul Gheorghe Lazar din Sibiu iar intre anii 1928-1932 frecventeaza Facultatea de Litere si Filosofie din Bucuresti.In ultimul an are o intensa activitate ,an in care publica primele sale articole :„calendarul``,`„floarea de foc``,`„gandirea``,`„vremea``.In 1934 apare prima sa carte intitulata „pe culmile disperarii``,`pentru care i se ofera premiul Comisiei pentru premierea scriitorilor tineri.

Una din lucrarile sale reprezentative o reprezinta si articolul „Amurgul Gandurilor``,` articol publicat in anul 1940 la Sibiu.In acest eseu Emil Cioran abordeaza teme preferate precum singuratatea ,melancolia ,deznadejde ,sinuciderea dar si iubirea.

Emil Cioran incepe acest eseu printr`o afirmatie demna da a fi motto`ul unei carti :„Poti spune usor ca universul n-are niciun rost.Nimeni nu se va supara.---Dar a afirma acest lucru despre un individ oarecare,el va protesta si va lua oarecare masuri pentru a te sanctiona``.Prin aceste cuvinte Emil Cioran lasa de inteles ca Universul dar si viata omului in general nu au niciun rost insa fiecare individ va gasi intr`un final unul.Tot acum el face o afirmatie prin care pune in valoare una din temele preferate ,singuratatea:„Singuratatea nu te invata ca esti singur ,ci singurul``,`.`Tot ce nu`i uitare ne uzeaza substanta,remuscarea este antipodul uitarii``,` , prin aceste vorbe Emil Cioran ne face sa intelegem ca oamenii in general simt remuscari in urma unui act oarecare,aceasta fiind o remuscarea metafizica adica o tulburare fara cauza in care nu iti aduci aminte de nimic dar in care te napadeste un infinit dureros al trecutului.Nu ai facut nicio fapta rea dar te simti responsabil de raul Universului.Cu cat esti mai putin indiferent in fata raului,cu atat esti mai aproape de remuscarea esentiala adica porti povara absentei binelui. (remuscarea este un sentiment asociat culorii violet)Remuscarea este de fapt o forma etica a regretului in care parerile de rau devin probleme si nu tristeti.Filosoful afirma ca pacatul este expresia religioasa a remuscarii iar regretul expresia poetica.Primul este o limita superioara ,al doilea o limita inferioara.

„Lumea nu`i decat un nicaieri universal.De aceea nu ai unde sa te duci niciodata``,`prin aceasta Emil Cioran ne explica cum oriunde in lume ,chiar si intr`un catun indepartat de la marginea lumii ,timpul se retrage ghemuindu`se intr`un colt al constiintei,sufletul se izoleaza si in urma unor zvarcoliri nedefinite se rifica la suprafata ta asemenea unui ``cadavru pescuit in adancimi``,` .Traind intr`o mistica logodna cu singuratatea filozoful se considera „un iov fara prieteni ,fara Dumnezeu si fara lepra``,` .Tot aici apare si timiditatea ca un dispret instinctiv al vietii ea avand in componenta dupa opinia filozofului o nuanta religioasa.Teama ca nu suntem ai nimanui,ca Dumnezeu este un nimeni....neincrederea metafizica ne creeaza o neprielnicie in fire si o jena in societate.Timiditatea e modul de a-ti invalui un regret caci orice indrazneala nu e decat forma pe care o ia lipsa de regrete.

Apare aici si motivul timpului :a unor „nopti albe---singurele negre``,` care te fac un adevarat scafandru al timpului.Cobori ...Cobori spre lipsa lui de fund insa nu ii putem atinge niciodata marginile decat sarind din el.Saltul acesta insa il face omului exterior dupa parerea filozofului ii percep marginile,dar nu in experienta lui.Somnul in raport

cu timpul si universul nu are alt rost decat uitarea timpului,a principiului demonic ce vegheaza in el.

Autorul revine ori de cate ori simte nevoia asupra timiditatii afirmand ca ,cu cat oamenii te intereseaza mai putin cu atat devii mai timid in fata lor,iar cand ajungi sa-i dispretuiesti incepi sa te balbai.Timiditatea impumuta fiintei umane ceva din discretia intima a plantelor,iar unui spirit agitat de el insusi o melancolie resemnata care pare a fi aceeaasi a lumii vegetale.Tot acum autorul face o afirmatie intererasanta „daca suferinta nu ar fi un instrument de cunoastere ,sinuciderea ar fi obligatorie`` prin aceasta dorind ne aduca la cunostinta ca viata cu inutilitatile sale sfasietoare ne taie prin erori pentru a ne spanzura din cand in cand de cate un adevar definind`o ca fiind un spectacol de cunoastere unic.Orice eroare este un fost adevar...care nu mai are suflet ,un adevar uzat care asteapta sa fie vitalizat.

Emil Cioran pune in evidenta si momentele de singuratate ale omului prin descompunerea cea mai oribila a acestuia ,intr-un cimitir necunoscut,este o icoana palida pentru parasirea in care te afli cand,din aer sau de sub pamant,o voce neasteptata iti dezvaluie cat esti de singur.Exemplul cel mai relevant este acela a lui Diogene care umbla u un felinar pe strada pustie ,in plina zi, insa nu din cinism sau extravaganta ci din singurate.Seriozitatea este o tristete fara accent afectiv ,care ne face sensibili doar la un proces rational.o fiinta serioasa fiind dupa parerea filizofului un animal ce indeplineste conditiile de om caruita daca ii opresti mecanismul de gandire va deveni animalul de altadata.Daca ii rapesti tristetii reflexia;va ramane destula imbecilitate sumbra ca zoologia sa nu te accepte. A lua lucrurile in serios inseamna a le cantari fara a participa,ale lua in tragic,a te angaja in soarta lor.Autorul considera ca tristetea,in forma ei elementara este o genialitate a materiei.El atribuie si un rol ganditorului si anume acela de a intoarce viata in toate partile ,de a-i proiecta fetele in toate nuantele.de a reveni neincetat asupra ascunzisurilor ei ,sa-i bata in sus si`n jos cararile,de mii de ori sa priveasca acelasi aspect,sa nu descopere noul decat in ceea ce a vazut nelamurit,aceleasi teme sa le treaca prin toate membrele ,sa zdrentuiasca astfel viata gandind`o pana la capat.

Filozoful considera ca acele fiinte careia dupa fiecare amaraciune luna ia devenit mai palida si razele soarelui mai sfoase si ca devenirea isi cere scuze ,aceluia ii lipseste baza cosmica a singuratatii..Ruptura de fiinta te face bolnav de tine insuti,incat este destul sa pronunti cuvinte ca:uitare ,despartire ,nefericire pentru le dizolva intr`un fior mortal.Si atunci ca sa traiesti ,accepti imposibilul:``traiesti viata``.A ramane singur cu intreaga iubirea este definitia lui Emil Cioran ,al sensului spiritual al nefericirii in dragoste astfel sinuciderile nefiind probe ale lasitatii omului,ci ale dimensiunilor inumane ale iubirii.Nefericirea in dragoste intrece in intensitate cele mai adanci emotii religioase.

Tot in acest eseu autorul face o afirmatie demna de notat si anume :„De cate ori ma gandesc la moarte..imi pare ca voi muri mai putin,ca nu pot sa ma sting,stiind ca ma voi stinge,ca nu pot sa dispar stiind ca voi disparea...Si dispar ,ma sting si mor de totdeauna.``El considera ca viata e eterica si funebra ca sinuciderea unui fluture,definind totodata nemurirea ca fiind o concesie de eternitate pe care moartea o va face vietii.Insa aceasta concesie este imposibila in viziunea autorului deoarece atata generozitate ar costa`o viata.Boala este modul in care moartea iubeste viata,iar individul teatrul acestei slabiciuni.In orice durere,absolutul mortii gusta devenirea,chinul nostru nefiind decat ispita,degradarea voluntara a intunericului.Si astfel suferinta nu e decat un „minus de absolut al mortii``.Boala reprezinta triumful principiului personal,infrangerea substantei anonime din noi. Frica de moarte este un fruct bolnavicios al zorilor suferintei.Pe masura ce durerile devin grave si

mature,indepartandu-ne de viata—aceasta se fixeaza fatal in centrul perspectivei incat nimic nu ne mai desparte mai mult de moarte ca vecinatatea ei. Autorul crede ca sensibilitatea fata de timp pleaca din incapacitatea de a trai in prezent.Fiind una cu viata esti timp.Traindu-l mori impreuna cu el fara indoilei si fara chin.Sanatatea perfecta se realizeaza in asimilarea temporala pe cand starea de boala este o o disociere echivalenta.Cu cat percepi mai bine timpul, cu atat esti mai inaintat intr-o dizarmonie organica.In mod firesc timpul se pierde in actualitatea prezentului,se insumeaza si se topeste in el.Regretul ,expresie a acuitatii temporale,a dezintegrarii din prezent izoleaza trecutul ca actualitate,il vitalizeaza intr`o adevarata optica regresiva.Caci in regret trecutul pastreaza o virtute de posibil.Autorul crede ca a fi bolnav inseamna a trai intr`un prezent constient,caci teama de trecut si de viitor,de ce s-a intamplat si de ce se va intampla,dilata clipa pe masura intensitatii temporale.Un bolnav care ar putea trai naiv nu ar fi propriu zis bolnav,caci poti fi atins de cancer daca n-ai teroarea deznodamantului, acest viitor care fuge inspre noi,nu spre care alergam,esti sanatos.Nu exista boli ci numai constiinta lor.

Totusi moartea aduce vesnicia care nu este decat un motiv de mandrie al muritorilor,o forma pretentioasa prin care isi multumesc un gust trecator de nonviata.Vesnic dezamagiti de ea ei redevin soldari cu propriile lor fantome si iubesc mai departe timpul etenr care-i viata.Eternitatea ar putea fi treapta finala a timpului,precum neantul sublimarea ultima a eternitatii.

Emil Cioran ,unul dintre marii filozofi romani incearca prin aceasta lucrare numita „Amurgul Gandurilor`` sa faca o sinteza a principalelor aspecte ale vietii precum moartea singurarea ,melancolia iubirea etc apeland la propria viziune asupra acestor aspecte inca necunoscute oamenilor sau doar cunoscute partial .